

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

13 באוקטובר 2009

455

כ"ה בתשרי התש"ע

עמוד

10 הצעת חוק האונת סתר (תיקון מס' 6), התש"ע-2009

הצעת חוק האזנת סתר (תיקון מס' 6), התש"ע-2009

1. תיקון סעיף 1 בחוק האזנת סתר, התשל"ט-1979¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1, אחרי ההגדרה "פשע חמור" יבוא:
- "בעל מקצוע" – כל אחד מבעלי המקצוע המנויים בסעיפים 48 עד 51 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971²;
- "רשות חוקרת אחרת" – כל אחת מאלה:
- (1) רשות ההגבלים העסקיים;
 - (2) רשות ניירות ערך;
 - (3) רשות המסים;
 - (4) משטרה צבאית חוקרת;
- "שיחה חסויה" – שיחה של בעל מקצוע שהעדות עליה חסויה לפי סעיפים 48 עד 51 לפקודת הראיות";
2. בסעיף 4(א) לחוק העיקרי, המילים "לאחר ששקל גם את מידת הפגיעה בפרטיות" – יימחק, ואחרי "בטחון המדינה" יבוא "וכי אין בכך כדי לפגוע בפרטיות במידה העולה על הנדרש".

ד ב ר י ה ס ב ר

לגבי בעלי מקצוע את ההוראות המחמירות בדבר האיסור להקשיב לשיחותיהם שנקלטו בדרך אגב, כאמור בסעיף 7ב המוצע.

– "רשות חוקרת אחרת" מוגדרת כאחת מאלה: רשות ההגבלים העסקיים, רשות ניירות ערך, רשות המסים והמשטרה הצבאית החוקרת. ההגדרה נדרשת לצורך ההסדר בדבר העברתו של חומר האזנה לרשות חוקרת אחרת, כאמור בסעיף 1א9 המוצע.

– "שיחה חסויה" מוגדרת כשיחה של בעל מקצוע, שדברים שהחליף עם לקוחו והקשורים לשירות המקצועי שנתן, הם חסויים.

סעיף 2 מוצע לתקן את סעיף 4(א) לחוק ולקבוע נוסח המתווה באופן מדויק יותר את שיקוליו של שר בבואו לשקול אם להתיר האזנת סתר. הנוסח המוצע קובע כי ביחס לאיזון שבין הפגיעה בפרטיות לבין המטרה שלשמה מתבקשת ההאזנה, על השר לא רק לשקול את מידת הפגיעה בפרטיות, אלא אף להשתכנע שהפגיעה בפרטיות אינה עולה על הנדרש. נוסחת האיזון זהה לזו הקבועה בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – נתוני תקשורת), התשס"ח-2008.

כללי ביום ו' טבת התשס"ד (31 בדצמבר 2005), מינה היועץ המשפטי לממשלה צוות בדיקה בנושא האזנות סתר, בראשות המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (תפקידים מיוחדים). הרוח של צוות הבדיקה הוגש ליועץ המשפטי לממשלה בחודש אפריל 2005. במסגרת דוח זה המליץ צוות הבדיקה המלצות שונות לשיפור דרכי הפעולה בנושא האזנות הסתר ולהגברת ההגנה על חיסיון שיחות עם בעלי מקצוע, שהעדות עליהן חסויה. מטרת הצעת החוק היא לתקן את חוק האזנת סתר, התשל"ט-1979 (להלן – החוק), וליישם את אותן המלצות של צוות הבדיקה המצריכות תיקון חקיקה ראשית.

הצעת החוק פורסמה בעבר בהצעות חוק הממשלה – 397, מיום כ"ח בסיוון התשס"ח (1 ביולי 2008), והיא מתפרסמת כעת בשנית, בשינוי קל.

סעיף 1 מוצע לתקן את סעיף 1 לחוק ולהגדיר מונחים שנעשה בהם שימוש בתיקון המוצע, כמפורט להלן:

– "בעל מקצוע" מוגדר ככל אחד מבעלי המקצוע המנויים בסעיפים 48 עד 51 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן – פקודת הראיות), שהם עורך דין, רופא, פסיכולוג, עובד סוציאלי וכהן דת (להלן – בעל מקצוע). הגדרה זו נוספה כחלק מתיקון שנועד להחיל

¹ ס"ח התשל"ט, עמ' 118; התשס"ח, עמ' 78.
² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

- (1) בסעיף קטן (א), המילים "לאחר ששקל את מידת הפגיעה בפרטיות" – יימחק, ובסופו יבוא "וכי אין בכך כדי לפגוע בפרטיות במידה העולה על הנדרש";
- (2) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "הדיון בבקשה יהיה בדלתיים סגורות".

- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "שיחה עם חבר הכנסת שנקלטה בדרך אגב";
- (2) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה, החל במילים "חומר ההקלטה יועבר" יבוא "לא ייעשה כל שימוש בחומר ההקלטה, אלא אם כן הועבר לשופט שנתן את ההיתר, ובהעדרו – לשופט מוסמך אחר כאמור בסעיף 6(א), והשימוש אושר על ידו כאמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג).

- 7ב. (א) נקלטה במסגרת האזנת סתר כדין לפי סעיפים 6 או 7, שיחה עם בעל מקצוע, תופסק, מיד עם היוודע למאזין שמדובר בבעל מקצוע, הקשבה לה, ולא ייערך תמליל שלה; לא ייעשה כל שימוש בחומר ההקלטה, אלא אם כן הועבר לשופט שנתן את ההיתר, ובהעדרו – לשופט מוסמך אחר כאמור בסעיף 6(א), והשימוש אושר על ידו כאמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג).

"שיחה עם בעל מקצוע שנקלטה בדרך אגב

ד ב ר י ה ס ב ר

רק בשיחה חסויה של חבר הכנסת שנקלטה בדרך אגב, להבדיל משיחה של בעל מקצוע.

כמו כן מוצע להבהיר כי לגבי שיחות עם חבר הכנסת שנקלטו בדרך אגב, חל איסור גם על הקשבה להן, גם על עריכת תמליל שלהן וגם על כל שימוש אחר שניתן לעשות בהן, אלא אם כן התיר זאת השופט שנתן את ההיתר ובהעדרו שופט מוסמך אחר.

סעיף 5 לסעיף 7ב המוצע

סעיף 9 לחוק אינו מאפשר כיום, ככלל, להאזין האזנת סתר לשיחה של בעל מקצוע, ואולם כאשר יש יסוד לחשוד שבעל מקצוע מעורב בעבירות המנויות בסעיף 9 לחוק, ניתן לבקש היתר מיוחד להאזין לו. התיקון המוצע נועד להסדיר מצב שבו נקלטת באקראי שיחה עם בעל מקצוע, אגב האזנה ליעד אחר. מוצע כי מיד עם היוודע העובדה שמדובר בדובר שהוא בעל מקצוע, תופסק כל הקשבה לשיחה או תמלול שלה, ולא ייעשה כל שימוש בחומר ההקלטה. אם המשטרה תבקש לעשות שימוש בחומר, הוא יועבר ליעונו של השופט שנתן את ההיתר, ובהעדרו לשופט מוסמך אחר. השופט יאזין להקלטה או יורה על תמלולה של השיחה ואז יעיין בתמליל, וכך יוכל למיין את השיחות ולהורות כי רק חומר הקלטה שאין בו שיחה שהעדות עליה חסויה, יועבר למשטרה לשימושה. ההסדר המוצע מממש את האיוונים הדרושים בנושא רגיש זה. נוסחו של סעיף זה מוצע בהתאם למתכונת הוראת סעיף 7א לחוק, העוסקת בקליטה מקרית של שיחותיו של חבר הכנסת, ואשר הוספה לחוק זה במסגרת חוק חסינות חברי

סעיף 3 מוצע לתקן את סעיף 6 לחוק ולקבוע נוסח המתווה באופן מדויק יותר את שיקוליו של נשיא בית המשפט המחוזי או סגן הנשיא שהוסמך לעניין זה, בבואם לשקול אם להתיר האזנת סתר, בהתאם לנוסח המוצע לגבי האזנת סתר למטרת ביטחון המדינה (ר' דברי ההסבר לסעיף 2 להצעת החוק).

עוד מוצע לעגן בחוק כי הדיון בבית המשפט בבקשה לקבלת היתר להאזנת סתר, ייערך בדלתיים סגורות. גם במצב הקיים בקשות אלו נדונות תמיד בדלתיים סגורות, מכוח סעיף 68(ג) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, שכן מטבע הדברים מדובר בהליך שנעשה במעמד צד אחד, בעיצומה של חקירה, בשלב הסמוי שלה. מאחר שתקנות האזנת סתר (בקשה להיתר האזנה), התשס"ז-2007, מחייבות עריכת פרוטוקול בדיון בבקשה להיתר האזנה, ומאחר שמדובר בשלב רגיש מאוד של החקירה המשטרית, הדיון בדלתיים סגורות חיוני למניעת דליפת מידע על אודות החקירה. לפיכך מוצע לקבוע בצורה מפורשת בחוק שהדיון ייערך בדלתיים סגורות.

סעיף 4 כותרת השוליים של סעיף 7א לחוק היא "שיחות חסויות שנקלטו בדרך אגב". סעיף זה עוסק רק בשיחות אשר נערכו בידי חברי הכנסת, ומבקשים להסדיר לגביהן הליך מיוחד שישמור על חסיון השיחות, אף שנקלטו בדרך אגב. מאחר שהטיפול בשיחות חסויות אחרות – שיחות עם בעלי מקצוע אשר נקלטו בדרך אגב – מוסדר כבר בסעיף 7ב המוצע, מוצע לתקן את כותרת השוליים של סעיף 7א לחוק כך שתשקף כי הסעיף עוסק

(ב) השופט שאליו הועבר החומר כאמור בסעיף קטן (א), רשאי להאזין להקלטה או להורות על עריכת תמליל ולעיין בו.

(ג) מצא השופט כי חומר ההקלטה או חלק ממנו כולל –

(1) שיחה שאינה שיחה חסויה, יורה על העברתו של חומר זה בלבד למבקש, בדרך שיקבע;

(2) שיחה חסויה, לא ייעשה בו כל שימוש והשופט יורה על אופן הטיפול בו.

נקלטה במסגרת האזנת סתר כדין לפי הוראות פרק זה, שיחה שבהתאם למגבלות שנקבעו בהיתר אין לערוך תמליל שלה או לעשות בה שימוש אחר, והדברים שנקלטו בה דרושים לגילוי, לחקירה או למניעה של עבירות, או לגילוי או לתפיסה של עבריינים, או לחקירה לצורכי חילוט רכוש הקשור בעבירה, רשאי קצין משטרה בדרגת סגן ניצב ומעלה להגיש בקשה לשופט שנתן את ההיתר, ובהעדרו – לשופט מוסמך אחר כאמור בסעיף 6(א), להסרת המגבלות שנקבעו בהיתר או לצמצומן, ויחולו לעניין סירוב לבקשה כאמור הוראות סעיף 6(ג), בשינויים המחויבים.

ג.7 הסרת מגבלות שנקבעו בהיתר

אין בהוראות פרק זה כדי למנוע –

ד.7 הפקה מודיעינית ושימוש במידע לפעילות מבצעית מיידית

(1) הפקה למטרות מודיעין, של מידע העשוי לסייע לגילוי או למניעה של פעילות פלילית, מתוך שיחה שניתן לערוך תמליל שלה בהתאם להיתר שניתן לפי פרק זה;

(2) שימוש במידע מתוך שיחה, שבהתאם למגבלות שנקבעו בהיתר שניתן לפי פרק זה אין לערוך תמליל שלה, אם השימוש חיוני לשם סיכול מידי של עבירה או לשם פעילות מבצעית מיידית.

ד ב ר י ה ס ב ר

לשופט שנתן את ההיתר, ובהעדרו שופט מוסמך אחר בידי קצין משטרה בדרגת סגן ניצב ומעלה. על סירוב לבקשה ניתן לערער לפני נשיא בית המשפט העליון או שופט של בית המשפט העליון שנשיאו מינהו לכך.

הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם (תיקון מס' 32), התשס"ה – 2005, מיום י"ג באדר ב' התשס"ה (24 במרס 2005) (פורסם בס"ח התשס"ה, עמ' 260).

לסעיף 7ג המוצע

מוצע לאפשר הסרה או צמצום של מגבלות שנקבעו בהיתר, לגבי שיחה שלפי ההיתר המקורי אין לתמללה או לעשות בה כל שימוש אחר, כאשר נקלטו במסגרת ההאזנה דברים הדרושים – לגילוי, לחקירה או למניעה של עבירות, או לגילוי או לתפיסה של עבריינים, או לחקירה לצורכי חילוט רכוש הקשור בעבירה. ההוראה המוצעת מעגנת בחוק פרקטיקה קיימת, המאפשרת מימוש של הוראות סעיף 13(ג) לחוק, הקובעת שדברים שנקלטו בהאזנת סתר כדין קבילים להוכחת כל עבירה. לפי המוצע במקרה כזה, יש להגיש בקשה להסרה או לצמצום של מגבלות שנקבעו בהיתר אשר במסגרתו נקלטה השיחה שבה יש מידע נוסף, שכן מידע זה אינו מותר בתמלול לפי המגבלות המנויות בהיתר שמכוחו מבוצעת ההאזנה. הבקשה האמורה תוגש

לסעיף 7ד המוצע

סעיף 6(א) לחוק מאפשר עקרונית ביצוע האזנת סתר, גם במטרה למנוע פשע. למען הסר ספק מוצע לעגן בחוק את הסמכות להפיק מידע מודיעיני מחומר האזנה, סמכות המעוגנת כיום בתקנה 8 לתקנות האזנת סתר, התשמ"ו-1986 (להלן – תקנות האזנת סתר). לפיכך מוצע לקבוע כלל ולפיו ניתן להפיק מידע מודיעיני משיחה שנקלטה כדין, בהתאם למגבלות התמלול שנקבעו בהיתר שמכוחו מבוצעת האזנת הסתר. כמו כן מוצע לקבוע חריג לכלל זה, ולאפשר הפקת מידע מודיעיני משיחה גם מעבר למגבלות התמלול שנקבעו בהיתר, וזאת רק במקרה שבו הדבר חיוני לשם סיכול מידי של עבירה או לשם פעילות מבצעית מיידית.

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) ברישה, במקום "לשיחה שהעדות עליה חסויה" יבוא "לשיחה של בעל מקצוע ששיחותיו עשויות להיות שיחות חסויות";

(ב) בפסקה (2), במקום "או עבירה" יבוא "עבירה" ואחרי "פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973" יבוא "עבירה מסוג פשע לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000³, עבירה לפי חוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003⁴, עבירה של סחר בבני אדם לעיסוק בזנות לפי סעיף 203 לחוק העונשין, התשל"ז-1977⁵ (להלן – חוק העונשין), או עבירת שוחד לפי סעיפים 290 ו-295 לחוק העונשין";

(2) בסעיף קטן (ג), אחרי "השופט שנתן את ההיתר" יבוא "ובהעדרו – לשופט מוסמך אחר";

(3) בסעיף קטן (ה), בסופו יבוא "אך לא ייעשה בחומר כל שימוש".

הוספת סעיף 9א

7. אחרי סעיף 9א לחוק העיקרי יבוא:

"העברת חומר האזנה לרשות אחרת" 9א1. אין בהוראות חוק זה כדי למנוע העברה של חומר האזנה, בהגדרתו בסעיף 9ב(ו), שנתגלה אגב ביצוע האזנה כדין, למשטרה, לרשות ביטחון, למוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים, לרשות חוקרת אחרת, לרשות להגנה על עדים או למחלקה לחקירות שוטרים במשרד המשפטים, אם הוא עשוי לשמש למניעת פגיעה בביטחון המדינה, לגילוי, לחקירה או למניעה של עבירות, או לגילוי או לתפיסה של עבריינים, והדבר דרוש לצורך מילוי תפקידו של מי שאליו מועבר החומר".

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע להרחיב את רשימת העבירות המנויות בסעיף 9א(א)(2) לחוק, שלגביהן ניתן לבקש היתר האזנה לשיחה עם בעל מקצוע, ולכלול בה עבירות נוספות בעלות חומרה מיוחדת, רובן ככולן עבירות חדשות, כמפורט להלן: עבירות מסוג פשע לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000, עבירות לפי חוק המאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003, עבירה של סחר בבני אדם לעיסוק בזנות לפי סעיף 203 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין). כן מוצע להוסיף בהקשר זה את עבירת השוחד לפי סעיפים 290, 291 ו-295 לחוק העונשין, שהאזנת סתר היא כלי מרכזי בחשיפתה.

סעיף 9א(ה) לחוק קובע מה מתוך חומר ההאזנה שממין השופט יימסר למבקש ההיתר. לגבי שאר החומר נקבע כי על השופט להורות על אופן הטיפול בו. מוצע להוסיף לסעיף זה איסור מפורש על עשיית כל שימוש אחר בחומר שלא נמסר למבקש ההיתר, כדי להבטיח את ההגנה על חומר ההקלטה של שיחה העלולה להיות חסויה, אשר אינו דרוש לחקירה.

סעיף 7 סעיף 4 לחוק מאפשר לרשות ביטחון לבקש האזנת סתר לשם הגנה על ביטחון המדינה. סעיף

6 לחוק מאפשר למשטרה לבקש האזנת סתר לשם מניעת

סעיף 6 סעיף 9א לחוק מאפשר, על אף החסינות על שיחות עם בעלי מקצוע הקבועים בפקודת הראיות, לבקש היתר האזנה לשיחה עם בעל מקצוע, אם יש חשד כי בעל המקצוע עצמו מעורב בעבירה. בקשת היתר כזה מותנית באישור היועץ המשפטי לממשלה או פרקליט המדינה, ומוגבלת רק למקרים שבהם העבירה המדוברת היא עבירת רצח, הריגה, פגיעה בביטחון המדינה או עסקת סמים.

מוצע לתקן את הרישה של סעיף 9א(א) לחוק, ולהחליף את המילים "לשיחה שהעדות עליה חסויה" במילים "לשיחה של בעל מקצוע שיחותיו עשויות להיות שיחות חסויות". הסעיף מדובר במצב שבו מתבקש היתר יזום להאזנת סתר ל"בעל מקצוע" בניגוד למצב המוזכר בסעיף 7ב המוצע של שיחת בעל מקצוע הנקלטת באקראי במהלך האזנה מותרת. ראוי לדייק ולהבהיר כי אין ודאות מלאה שהשיחות של בעל המקצוע שייקלטו בהאזנת הסתר כזו יהיו שיחות שחל עליהן חיסיון (אם מחמת העובדה שכבר אינו "בעל מקצוע" פעיל, ואם מחמת העובדה שהשיחות שייקלטו אינן שיחות שחל עליהן החיסיון לפי סעיפים 48 עד 51 לפקודת הראיות), אולם למרות זאת נדרשת זהירות מיוחדת במתן היתר מסוג זה. הנוסח המוצע מבהיר ומדייק בנקודה זו.

³ ס"ח התש"ס, עמ' 293.

⁴ ס"ח התשס"ג, עמ' 502.

⁵ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

8. תיקון סעיף 39 בסעיף 9(ו) לחוק העיקרי, במקום "תמליל ותעתיק ממנו, כולם או חלקם" יבוא "לרבות אמצעי אופטי או אלקטרומגנטי, תמליל או תעתיק מהם, כולם או חלקם, למעט כתבה שהופקה לצורכי מודיעין".
9. בסעיף 10א לחוק העיקרי, האמור בו יסומן "א)" ואחריו יבוא:
- "(ב) שוכנע מי שמוסמך להתיר האזנת סתר לפי חוק זה, כי למטרות ההאזנה נדרש גם תיעוד חזותי ברשות היחיד, רשאי הוא להתיר גם התקנת ציוד הנדרש לשם כך".
10. תיקון חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם בחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951⁶, בסעיף 2א(ב)(2), במקום "או עבירה" יבוא "עבירה" ואחרי "פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973" יבוא "עבירה מסוג פשע לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000, עבירה לפי חוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003, עבירה של סחר בבני אדם לעיסוק בזנות לפי סעיף 203א לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), או עבירת שוחד לפי סעיפים 290, 291 ו-295 לחוק העונשין".

ד ב ר י ה ס ב ר

לטכנולוגיות האזנה מתקדמות ולהגדרה המעודכנת יותר שבתקנות.

סעיף 9 לעתים צורכי החקירה מחייבים התקנת ציוד לתיעוד חזותי שמשולב בציוד המתעד את האזנת הסתר. חלק מבתי המשפט סבורים כי במסגרת סמכותם לאשר את ההאזנה, רשאים הם גם לאשר את התקנת הציוד לצורך התיעוד החזותי, ואילו חלק מהם מסרבים לאשר או לדחות בקשה כזו בשל חוסר סמכות. לפיכך מוצע לתקן את סעיף 10א לחוק ולהבהיר כי במסגרת סמכויות העזר הנדרשות לביצוע האזנת סתר, יכול בית המשפט וכל מי שמוסמך להתיר האזנת סתר לפי החוק להתיר גם התקנת ציוד לצורך תיעוד חזותי ברשות היחיד, אם שוכנע כי למטרות שלשמן נדרשת האזנת הסתר, נדרש גם תיעוד כזה.

סעיף 10 בהתאמה לתיקון המוצע לסעיף 9א(א)(2) לחוק, המרחיב את רשימת העבירות שלגביהן ניתן לבקש היתר האזנה לשיחה עם בעל מקצוע (ר' דברי ההסבר לסעיף 6 להצעת החוק), מוצע להרחיב באותו אופן את רשימת העבירות המאפשרות להאזין לחבר הכנסת, הקבועה בסעיף 2א(ב)(2) לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951.

עבירות וגילוי עבריינים. תקנות האזנת סתר מאפשרות לרשות מוסמכת (כהגדרתה באותן תקנות), להעביר מידע שנתגלה בהאזנת סתר לרשות מוסמכת אחרת או למוסד למודיעין ותפקידים מיוחדים (תקנה 9א) לתקנות האמורות. עוד מאפשרות התקנות לרשות מוסמכת או לרשות חוקרת אחרת (כהגדרתה באותן תקנות) להזמין האזנת סתר, כאשר המשטרה מגישה בעבורה את הבקשה להאזנת סתר לפי סעיף 6 לחוק.

מוצע להבהיר בחקיקה ראשית כי חומר האזנה שנתגלה אגב האזנת סתר כדין על ידי מי שמוסמך לבצעה, והוא עשוי לשמש למניעת פגיעה בביטחון המדינה, לגילוי, לחקירה או למניעה של עבירות, או לגילוי או לתפיסה של עבריינים - ניתן להעבירו למשטרה, לרשות ביטחון, למוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים, לרשות חוקרת אחרת, לרשות להגנה על עדים או למחלקה לחקירות שוטרים במשרד המשפטים, והכל כשהדבר דרוש למילוי תפקידיהן של רשויות אלה.

סעיף 8 מוצע לתקן את ההגדרה "חומר האזנה" בסעיף 9(ו) לחוק, שעניינו מחיקה וביעור של חומר האזנה. השינוי המוצע נועד להתאים את ההגדרה האמורה

⁶ ס"ח התשי"א, עמ' 228.